

Riina Nousiainen

22.5.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

VN/12308/2020

Hallituksen esitys eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 52 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnon pääkohdat:

- STTK kannattaa esitettyä väliaikaista lakimuutosta.
- Osaaminen tulee voida osoittaa oppilaitoksessa vain niiltä osin kuin osoittamista ei ole mahdollista tehdä aidoissa työtilanteissa.
- Pääsääntönä tulee olla, että toinen arvioija on työelämän edustaja.
- Esitettyjen lakimuutosten tulee jäädä väliaikaisiksi.

Opiskelijoiden mahdollisuudet ammattitaidon ja osaamisen osoittamiseen aidoissa työtilanteissa ovat heikentyneet osalla työpaikoista koronapandemian aikana. Näyttöjen viivästyminen voi johtaa myös valmistumisen viivästymiseen, jolla on taloudellisia vaikutuksia yksilöille. Työnantajien näkökulmasta vaikutukset liittyvät ennen kaikkea osaavan työvoiman saatavuuteen. Pitkittyessään tilanne voi johtaa pullonkaulojen syntymiseen, jos työpaikat eivät pysty tarjoamaan kaikille mahdollisuuksia osaamisen hankkimiseen ja osaamisen näyttämiseen aidoissa työtehtävissä.

STTK kannattaa esitystä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 52 §:n muuttamisesta ja esittää seuraavat huomiot:

Ensisijaisesti tulee selvittää mahdollisuudet toteuttaa näytöt aidoissa työtilanteissa esimerkiksi vaihtoehtoisia työpaikkoja kartoittamalla.

Osaaminen tulee voida osoittaa oppilaitoksessa vain niiltä osin kuin osoittamista ei ole mahdollista tehdä aidoissa työtilanteissa,

Riina Nousiainen

22.5.2020

esim. hyödyntämällä Taitaja-tehtäviä. Lisäksi olisi tärkeää, että osaamisen osoittamisesta poikkeavilla järjestelyillä tehtäisiin erikseen päätös jokaisen opiskelijan kohdalla. Väliaikaisella lakimuutoksella ei pidä edistää tilannetta, joka voisi vähentää aidoissa työtehtävissä annettavien osaamisen näyttöjen määrää. Osaamisen osoittaminen aidoissa työtehtävissä on keskeinen ammatillisen koulutuksen laatutekijä.

Voimassa olevassa laissa on jo säädetty mahdollisuudesta joustaa osaamisen osoittamisessa, ja nyt esitettyjen muutosten tulee olla väliaikaisia. Ammattitaidon ja osaamisen osoittaminen aidoissa työtilanteissa on keskeinen ammatillisen koulutuksen laadun elementti, eikä sitä tule heikentää.

Arvioijien osalta voimassa olevassa laissa määritellään mahdollisuus joustaa arvioijia koskevista vaatimuksista erityistilanteissa. Ammatillisen koulutuksen reformin valmistelun yhteydessä jo väljennettiin arvioijiin liittyviä vaatimuksia. STTK korostaa, että työelämän edustajan osallistuminen arviointiin on keskeinen ammatillisten tutkintojen laatua vahvistava elementti. Pääsääntönä tulee olla, että toinen arvioija on työelämän edustaja. Poikkeusaikana luodut arvioinnin mahdollistavat hyvät käytännöt esimerkiksi etäyhteyksien hyödyntämiseksi arvioinnissa kannattaa ottaa opiksi.

On tärkeää että opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa työpaikalla tapahtuvan koulutuksen järjestämistä ja näyttöjen toteuttamista. Ammatillisen koulutuksen laadun varmistamiseksi ja opiskelijoiden oikeusturvan kannalta on tärkeää varmistaa, että poikkeusoloista johtuvia käytäntöjä sovelletaan oikein ja tarkoituksenmukaisesti.

STTK ry

Antti Palola
puheenjohtaja

Taina Vallander
johtaja

Lisätietoja

Riina Nousiainen
asiantuntija (koulutus ja osaaminen), riina.nousiainen@sttk.fi